

PASTORAČNÍ ZHODNOCENÍ CHARIZMATICKÉ OBNOVY

Prohlášení belgických biskupů

(V úvodu biskupové konstatují pozoruhodnou skutečnost velkého duchovního probuzení ve světě, jehož velkou součástí je hnutí charizmatické obnovy. Jádrem této obnovy je „intenzivní uvědomění aktivní role Ducha sv. ve všech oblastech života církve“ a zkušenost obrácení; ta bývá často nazývána „křest v Duchu“, který však nesmí být chápán mimo křest svátostný, neboť tím by se „otvírala cesta k jakési nadcírkvi a elitářství“. Proto „je lépe se tomuto slovu vyhnout (...) Je to milost obrácení – nebo „druhé obrácení““ (1. kap.). 2. a 3. kapitola s pastýřskou láskou i obezřelostí pojednávají o pozitivních plodech charizmatického hnutí, „naděje pro církve a svět“. Především vyvolalo znovuobjevení živé Ježíšovy osobnosti, duchovní osvobození od různých forem moderního otroctví, provázené vnímavostí pro bídu druhých. Hnutí probudilo znovu zájem o bibli a prohloubilo modlitbu. Smysl pro bratrskost dal také zrod mnoha pokusům společného života, které v mnohém představují překvapující analogii s řeholním životem. Hnutí se dotklo i manželského života a po všech stránkách jej zkvalitnilo. Je třeba však dbát o „začlenění do celku církve“ (4. kap.). V tom hrají podstatnou úlohu kněží: „Mezi kněžími a laiky se musí v Obnově dojit k opravdovému prolínání, aby se vyhnula úskalí stát se jakousi souběžnou církví s vlastními zákony“. Kněz musí zastávat svůj nezastupitelný úkol plynoucí ze svěcení, ale nesmí si vyhradit monopol na moudrost nebo manipulovat skupinu a uhášet Ducha, nýbrž vstoupit do „bratrského společenství s laiky“.)

Úskalí, jimž je třeba se vyhnout

Jako všechno živé, ani tato obnova není bez rizik.

a) (–) Křesťané, kteří se účastní této obnovy, by si měli být vědomi nebezpečí, jež v sobě obsahuje přehnaná popř. výlučná pozornost na dary Ducha svatého, kterým obnova vrátila jejich důstojnost; ať raději pozorují jejich dárce, Ducha. A ať nikdy nezapomínají na to, co sv. Pavel nepřestává připomínat: prvenství teologálních ctností, z nichž nejvyšší je láska (1 Kor 13,1–3).

b) Subjektivismus. – Zážitek, který se v obnově nazývá „křest v Duchu“ nebo lépe „vylití Ducha“, může být u jistých osob tak hluboký a výrazný, že je nebezpečí, že se tento subjektivní psychologický zážitek stane důležitějším než svátostná skutečnost křtu. Je nezbytné dobře vyznačit vztah mezi svátostí jako objektivním prvkem a jeho subjektivním uvědoměním.

c) Přehnané nadpřirozeno nebo falešná bezprostřednost. – Je třeba připomenout, že podle stálého učení církve a velkých duchovních mistrů nemáme v našich nynějších lidských podmínkách přímou a bezprostředně zřejmou zkušenost Boha. Když si někdo myslí, že je přímo napojen na Boha, má-li např. dar glosolálie nebo „proroctví“, je v nebezpečí iluminismu. Bůh obvykle působí skrze lidské prostředky, které vyplývají z povahy, výchovy, individuální a kolektivní psychologie. Jakýkoli náboženský projev potřebuje tedy rozlišování, které obvykle vyžaduje čas a rozvažování. Z toho hlediska je třeba hledět podporovat řádné biblické vzdělání, které vyloučí čtení Písma ve smyslu fundamentalismu.

Je rovněž třeba nedůvěřovat sklonu činit zkratově intelektuální a naukové závěry z křesťanské zkušenosti, ať všeobecné nebo v jednotlivém případě. To nastoluje otázku po přípravě animátorů. V tom ohledu je stav – jak svědčí většina skupin – vcelku velmi příznivý. (–)

d) Pietistické pokušení. – Nakonec je tu nebezpečí jisté náboženské euforie pietistického typu. Je málo otevřená volání a výzvam světa, který hledá spravedlnost a osvobození, málo se stará o reformu světských forem. Zde mají mít skupiny Obnovy – aniž se zřeknou svého specifického povolání – stále na mysli pasáže Svatého otce v proslovu účastníkům kongresu v Římě: „Žádá se od vás, abyste otevřeli srdce bratřím, kteří jsou v nouzi. Požadavky lásky nemají hranic. Všichni ti, kdo ve světě anebo blízko vás zakoušejí chudobu, mají nouzi, zármutek nebo utrpení, vysílají k vám výkřik jako bratři a sestry v Kristu. Žádají vás o důkaz lásky, žádají vás o Boží slovo, žádají vás o chléb, žádají vás o život (...) To je duchovní obnova, a ta se může uskutečnit jen ve svatém Duchu (...)“ (1975).

Zasazení komunit do rámce církve

Je nutné, aby Komunity, které chtějí ustavit nový způsob života podle evangelia, představily svému biskupovi. Pod jeho vedením budou muset vypracovat dispozice a záruky, které umožní jejich právní uznání v církvi. (–)

Problémy týkající se autority a poslušnosti jsou zvlášť delikátní. Církev si zároveň přeje jednak chránit oprávněnou svobodu členů, v každém respektovat působení Ducha, jednak podporovat jednotu komunity s respektováním legitimní autority.

Pokud jde o zasazení do života farnosti a diecéze, nechceme zde vytyčovat pevná a podrobná pravidla. Upozorňujeme pouze na to, že je zde pastorační problém, který má být řešen loajální spoluprací odpovědných činitelů komunit a diecézní autority. Je např. možné předvídat účast členů komunit na kulturním, svátostném a apoštolském životě jejich farnosti, aby se lépe dalo najevo spojení komunit, které tvoří církev, a projevila se i v místním měřítku, její katolická dimenze.

Závěr

Duch vane, kde chce. Není omezen žádnou lidskou bariérou. V dějinách církve jsou však hodiny, kdy působí se zvláštní mocí. Obnova, která si nedělá žádný nárok na monopol Ducha, je milostí, jež jde kolem nás. Jako každá milost, i ona respektuje naši svobodu. Volá po naší spolupráci, aby mohla přinést obnovení života osobního, komunitního a církevního. Ať Maria, která přijala Ducha svatého s naprostou; věrností, nám všem pomáhá, abychom se jím nechali vést, ať jsou naše povolání a naše cesty jakkoli rozdílné.

(DC 1778/1980)

Říjen 1979

Biskupové Belgie

Úkolem hnutí charizmatické obnovy je zaniknout v církvi, pro její dobro. Jako biblické hnutí mělo cíl rozšířit dlouho nedoceňovanou bibli a jako liturgické hnutí mělo touhu oživit oficiální modlitbu církve trpící svého času jistou mírou sklerózy, tak hnutí charizmatické obnovy chce zaniknout, až se celá církev stane charizmatickou.

René Laurentin